

4. Дяденчук А.Ф., Іванов В.С. Застосування комп'ютерних технологій при підготовці фахівців в галузі електроенергетики. *Наукові записки молодих учених*. 2021. № 8. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1883/pdf> (дата звернення: 10.11.2023).

## **ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

**ЄВТУШЕНКО Н.С.**, кандидат технічних наук, доцент,  
Національний технічний університет  
«Харківський політехнічний інститут», Україна  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0217-3450>  
E-mail: [natalya0899@ukr.net](mailto:natalya0899@ukr.net)

**ТВЕРДОХЛЄБОВА Н.Є.**, PhD, доцент,  
Національний технічний університет  
«Харківський політехнічний інститут», Україна  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3139-4308>  
E-mail: [natatv@ukr.net](mailto:natatv@ukr.net)

Один з пріоритетних напрямів у політиці України – посилення уваги до формування та розвитку інтелектуального потенціалу, на чолі якого будуть лідери з високо розвиненими інтелектуально-духовними, професійними та комунікативними здібностями, готові до прояву креативності особисто і формують творчу за умов жорсткої ринкової конкуренції. Стає очевидним існування взаємозв'язку креативності як інтегративної якісної характеристики особистості та виробничої інноваційної діяльності у всьому різноманітті видів та напрямів.

Креативність пов'язані з інтелектом, але з тотожно йому. Креативність можна як загальне властивість особистості, яке формується у процесі виховання, і як особливу стадію інтелектуального розвитку, що досягається в процесі цілеспрямованої діяльності в творчому середовищі.

Система освіти має відповідати за відтворення професійно-освітнього складу населення. Але часто ця функція реалізується слабо і на виробництво приходять люди без відповідного даного моменту підготовки, що призводить до необхідності навчання професії на робочому місці. Це руйнує професійну культуру, вносить непрофесійні критерії в оцінювання людей, посилює роль статусів, що приписуються, у вирішенні завдання самореалізації.

Вища освіта, що відповідає сучасному рівню розвитку, має задовольняти певним базовим вимогам до його організації, незалежним від профілю підготовки фахівців. До їх числа віднесено: досягнення студентами рівня фундаментальності у сфері предметних знань; стратегічна спрямованість на постійне оновлення змісту та покращення якості загальнонаукової, загальнопрофесійної та спеціальної підготовки майбутніх спеціалістів; проектування змісту вищої професійної освіти, що забезпечує умови у розвиток творчої самостійності студентів; спрямованість змісту вищої освіти на розвиток у майбутніх фахівців потреби в самоосвітній діяльності [1]. Робота з обдарованими студентами у сфері технічної освіти повинна включати: реальну наукову орієнтацію; тісна взаємодія науково-орієнтованої установи та вузькопрофільного промислового підприємства; систему тестування креативності. Пріоритетною для сучасного етапу розвитку суспільства є організація в рамках технічних університетів інноваційно-технологічних центрів, які, використовуючи вже існуючі та розробляючи нові знання, технології, обладнання, забезпечують створення ефективних виробництв та розвиток регіональної економіки. Найважливішим напрямом діяльності таких центрів стає активна участь у організації підготовки конкурентоспроможних фахівців для реалізації інноваційних проектів. Навчальний заклад, використовуючи творчий потенціал таких центрів, має забезпечити професійне зростання та особистісний розвиток

людини через розвиток її креативності. Основні фактори, що впливають на відбір змісту навчання під час підготовки спеціалістів у галузі інноватики для машинобудування: соціальне замовлення суспільства, яке виражає вимоги до професійних якостей бакалаврів та магістрів інноватики; зміни у професійній діяльності, що вимагають готовності фахівця до творчої діяльності в умовах обмежень часу та ресурсів, невизначеності зовнішніх факторів; досягнення науково-технічного прогресу у галузі машинобудування.

Досліджуючи зовнішні чинники, що визначають соціальне замовлення суспільства на підготовку конкурентоспроможного фахівця в галузі інноватики, виділяються як основні: соціальні, пов'язані з підвищенням престижу інженерної діяльності та одночасним зростанням конкуренції на ринку праці; економічні, пов'язані з розвитком ринкових відносин, обмеженням використання ресурсів, інтенсивним розвитком машинобудування та галузей агропромислового комплексу; технічні, що ґрунтуються на необхідності широкої модернізації та реконструкції наявного обладнання; технологічні, що спираються на вимогу переходу до енерго- та ресурсозберігаючих технологій; науково-дослідні, що базуються на вимозі впровадження досягнень науково-технічної революції у виробництво [2]. Особлива увага приділяється використанню активних форм та методів навчання (творчі лабораторії, олімпіади, конкурси). У процесі організації підготовки були виділені складові соціального замовлення суспільства, недостатньо повно відображені у базовій освіті: володіння комп'ютерними методами проектування технологічних процесів, знання сучасних засобів мультимедіа технологій, сформована готовність до творчої діяльності, націленість на використання досягнень науково-технічного прогресу в галузі механіки та машинобудування. Однією з найважливіших положень концепції контекстного навчання виступає єдність

змісту навчання та форм організації навчальної діяльності, з яких цей зміст актуалізується й у результаті засвоюється учнями. Керуючись у дослідженні положеннями концепції контекстного навчання, ми використовували такі форми та зміст навчальної діяльності студентів, які були б адекватними змісту та формам практичної діяльності. Зокрема, пропонується використання змінених форм організації навчально-пізнавальної діяльності, у тому числі зменшеної тривалості настановної лекційно-лабораторної сесії та перенесення більшої частини процесу навчання на вечірні групові заняття та індивідуальну роботу, впровадження рейтингової системи оцінок, відмова від сесійної форми підсумкового контролю та перехід до екстернативної. У свою чергу, професорсько-викладацький склад повинен мати не лише чудові універсальні знання, а й володіти методами вирішення наукових, проектних та організаційних проблемних ситуацій на підприємствах – споживачах освітніх послуг; мати готовність широко використовувати передові педагогічні технології; вміти працювати зі специфічною аудиторією, багато учасників якої мають великий практичний досвід [3].

Споживач освітніх послуг – машинобудівні підприємства безпосередньо працюючи зі студентами, мають можливість оцінити молодих спеціалістів у процесі навчання та зробити більш усвідомлений висновок про використання їх можливостей у виробничому процесі. З іншого боку, студенти зацікавлені в найкращій реалізації своїх здібностей у навчальному процесі, що забезпечить їхню конкурентоспроможність на ринку робочої сили. Найбільш актуальною у сучасних освітніх концепціях є ідея розуміння розвитку студента як його творчого саморозвитку. Основною функцією викладача стає проектування та створення такого освітнього середовища, яке сприяло саморозвитку особистості студента та формування у нього творчої компетентності.

### Бібліографічний список:

1. Євтушенко Н.С. Ефективність педагогічних умов формування готовності студентів спеціальності «Цивільна безпека» до самостійної роботи засобами інноваційних технологій. / *Управління якістю підготовки фахівців в умовах цифрової педагогіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної інтернет-конференції* (м. Харків, 22-23 грудня 2021 р.); за ред. В.М. Нагаєва / ХОГО «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти». Харків : КП «Міська друкарня», 2021, С. 67-68.

2. Tverdokhliebova N., Yevtushenko N. (2023). Pedagogical Culture of Teachers at Technical Universities for Safe Educational Process During the War in Ukraine. *Educational Challenges: electronic sci. Jour*, vol. 28, issue 1, pp. 175-187.

3. Євтушенко Н.С., Твердохлебова Н.Є. Використання педагогічних технологій для формування ризик-орієнтованого мислення студентів спеціальності «Цивільна безпека». *Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. Вип. 1(1). С. 372-378.

### THE COMPETENCE APPROACH IN INDEPENDENT WORK OF STUDENTS IN DISTANCE LEARNING CONDITIONS

YEMELYANOVA Y.S., PhD in Philology, Docent,  
State Biotechnological University, Ukraine  
ORCID <http://orcid.org/0000-0002-8324-3862>  
e-mail: [yevgeniyayemelyanova@gmail.com](mailto:yevgeniyayemelyanova@gmail.com)

In recent years, the research interest in the problems of the competence approach students' independent work in the conditions of distance learning are increasing. An innovative, promising form of organization of the educational process, distance learning, is developing. Computer skills and information management skills are studied as an important component of the educational and qualification feature of students. Researches Anastasiyeva O. [3],